

Sygn. akt VIII Gz 4/16

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Woźniak

Sędziowie: SSO Natalia Pawłowska- Grzelczak

SSO Patrycja Baranowska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2016 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. S.(...)M. ((...))

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 28 lipca 2015 roku, sygnatura akt X GNc 3142/13

postanawia:

I. oddalić zażalenie,

II. zasądzić od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. na rzecz powódki A. S..L. w M. kwotę 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO N. Pawłowska – Grzelczak SSO A. Woźniak SSO P. Baranowska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 lipca 2015 r., Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, zasądzić od obowiązanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. na rzecz uprawnionej A. S..L. w M., kwotę 3.516,17 zł tytułem kosztów postępowania zabezpieczającego.

Sąd wyjaśnił, że pismem z dnia 29 czerwca 2015 r. uprawniony (powód) wniósł o zasądzenie od obowiązanego (pozwanego), na jego rzecz, kosztów postępowania zabezpieczającego łącznie w kwocie 3.516,17 zł. Wraz z wnioskiem złożone zostało postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Drawsku Pomorskim wydane w sprawie o sygn. akt KM 722/13, ustalające koszty postępowania zabezpieczającego.

W uzasadnieniu przywołując regulację zawartą w art. 745 § 1 i 2 k.p.c. oraz orzecznictwo Sądu Najwyższego, Sąd Rejonowy przyjął, że w sprawie, w której nakaz zapłaty jest orzeczeniem kończącym postępowanie, a zabezpieczenie powództwa na podstawie tego nakazu nastąpiło w drodze czynności komornika, o kosztach postępowania zabezpieczającego rozstrzyga sąd na wniosek powoda, przy czym mówiąc o orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, nie może mieć na uwadze także nakazu zapłaty. Z tego też względu zdaniem Sądu I instancji w drodze analogii stosować trzeba art. 745 § 1 i 2 zd. 2 k.p.c. zgodnie z który o obowiązku poniesienia kosztów

postępowania zabezpieczającego rozstrzyga sąd, a nie komornik na wniosek powoda zgłoszony w ciągu dwóch tygodni, termin ten liczyć należy zaś od dnia uprawomocnienia się postanowienia komornika ustalającego wysokość kosztów postępowania zabezpieczającego.

W świetle zaprezentowanego stanowiska Sąd Rejonowy uznał, że wniosek powoda z dnia 29 czerwca 2015 r. zasługiwał na uwzględnienie. Sąd stwierdził, że postanowieniem z dnia 3 czerwca 2015 r., sygn. KM 722/13, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Drawsku Pomorskim ustalił wysokość kosztów postępowania zabezpieczającego w sprawie na łączną kwotę 3.516,17 zł. Zgodnie z dołączonym do wniosku powoda postanowieniem komornika postępowanie zabezpieczające zostało wszczęte w oparciu o tytuł zabezpieczenia - stanowiący nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 28 listopada 2013 r. - wydany przez Sąd Rejonowy Szczecin -Centrum w Szczecinie w sprawie o sygn. akt X GNc 3142/13. Postanowienie to stało się prawomocne z dniem 23 czerwca 2015 r., co spowodowało, że wniosek powoda o przyznanie kosztów postępowania zabezpieczającego został złożony z zachowaniem dwutygodniowego terminu przewidzianego w treści art. 745 § 2 k.p.c.

W tym stanie rzeczy Sąd przyznał powódce koszty postępowania zabezpieczającego, stwierdzone prawomocnym postanowieniem z dnia 3 czerwca 2015 r.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienia wywiodła pozwana domagając się jego uchylenia w całości i oddalenia wniosku powoda oraz zasądzenia na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu skarżąca podała, że przyznanie powodowi kosztów postępowania zabezpieczającego nastąpiło na podstawie orzeczenia zapadłego z rażącym naruszeniem art. 754¹ § 2 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powód nie uchybił wskazanemu w tym przepisie dwutygodniowemu terminowi do dokonanie dalszych czynności egzekucyjnych liczonemu od daty uprawomocnienia się orzeczenia uwzględniającego roszczenie uprawnionej (nakazu zapłaty).

W ocenie skarżącej uchylenie zaskarżonego postanowienia powinno nastąpić z uwagi na fakt, iż upadek zabezpieczenia w niniejszej sprawie nastąpił w dniu 30 października 2014 roku.

W odpowiedzi na zażalenie powódka wniosła o oddalenie zażalenia oraz zasądzenie na jej rzecz od pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd pierwszej instancji w sposób niewadliwy zastosował bowiem normę przepisu art. 745 § 2 k.p.c. w zw. z art. 109 § 1 k.p.c. Sąd odwoławczy podziela w całości ustalenia i wnioski, zawarte w zaskarżonym postanowieniu. Trafnie Sąd Rejonowy, stosując w drodze analogii przepis art. 745 § 2 k.p.c. stwierdził, że przewidziany w tym przepisie termin do złożenia wniosku o przyznanie kosztów postępowania zabezpieczającego został zachowany.

Zgodnie ze znajdującym zastosowanie w sprawie art. 745 § 1 k.p.c. o kosztach postępowania zabezpieczającego sąd rozstrzyga w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, a o kosztach postępowania zabezpieczającego później powstałych rozstrzyga na wniosek strony sąd, który udzielił zabezpieczenia. Stosownie do § 2 tego przepisu obowiązany może w terminie dwóch tygodni od upływu tego terminu złożyć wniosek o przyznanie mu kosztów.

Powyższa reguła oznacza, że koszty postępowania zabezpieczającego należy traktować jako element składowy kosztów postępowania w sprawie, w której wydany został tytuł zabezpieczający. W konsekwencji o zasadzie zwrotu kosztów postępowania zabezpieczającego rozstrzygają przepisy regulujące zasady zwrotu kosztów procesu. W postępowaniu procesowym do podstawowych zasad obowiązujących przy rozliczaniu kosztów należy zasada odpowiedzialności za wynik postępowania oraz zasada zwrotu kosztów celowych (wyrażone w art. 98 § 1 k.p.c.), w postępowaniu egzekucyjnym natomiast - zasada zwrotu kosztów niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji (wyrażona w art. 770 k.p.c.).

Koszty postępowania zabezpieczającego obejmują ponoszone w tym postępowaniu opłaty i wydatki oraz koszty zastępstwa związane z ustanowieniem pełnomocnika lub działaniem samej strony. Wysokość kosztów związanych z wykonaniem zabezpieczenia ustala postanowieniem komornik - art. 770 k.p.c., przy czym nie jest on władny orzec, kto te koszty ma ponieść, gdyż zgodnie z art. 745 k.p.c. rozstrzygnięcie w tym względzie należy do sądu. Prawomocne postanowienie komornika ustalające wysokość kosztów postępowania jest natomiast dla sądu wiążące (por. wyrok SN z 26.01.2001 r., II CKN 366/00 i post. z 08.11.2006 r., III CZP 69/06, OSNC 2007/7-8/121).

Postępowanie zabezpieczające nie ma samodzielnego charakteru i pozostaje w ścisłym związku z postępowaniem merytorycznym, w toku którego Sąd rozstrzyga w przedmiocie roszczenia objętego zabezpieczeniem. W zgodzie z tą koncepcją ustawodawca konsekwentnie przyjął, że o kosztach postępowania zabezpieczającego rozstrzyga Sąd - co do zasady - w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie. Szczególna sytuacja występuje jednak w przypadku, gdy sprawa zostaje merytorycznie zakończona wydaniem nakazu zapłaty.

Nakaz zapłaty z chwilą wydania stanowi tytuł zabezpieczenia, wykonalny bez nadawania mu klauzuli wykonalności (art. 492 § 1 zd. 1 k.p.c.). W orzeczeniu tym nie jest możliwe rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania zabezpieczającego, skoro dopiero sam nakaz może stanowić podstawę do wykonania zabezpieczenia, a przed jego wydaniem nie jest możliwe ustalenie, czy koszty postępowania zabezpieczającego w ogóle powstaną.

Tym niemniej nie ulega wątpliwości, że gdy nakaz zapłaty jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie, a postępowanie zabezpieczające zostało następnie przeprowadzone, wierzyciel nie może zostać pozbawiony możliwości dochodzenia zwrotu kosztów tego postępowania, gdyż są to koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw (art. 98 § 1 k.p.c.). Trafnie zatem wywodzi się w orzecznictwie, na co wskazywał zresztą także Sąd Rejonowy, że w sprawie, w której nakaz zapłaty jest orzeczeniem kończącym postępowanie, a zabezpieczenie powództwa na podstawie tego nakazu nastąpiło w drodze czynności komornika, o kosztach postępowania zabezpieczającego rozstrzyga sąd na wniosek powoda (uchwała Sądu Najwyższego z 22.09.1995 r., III CZP 117/95). Przyjmuje się, iż do orzeczenia o kosztach postępowania zabezpieczającego powstałych w związku z wykonaniem tego zabezpieczenia należy stosować w drodze analogii art. 745 § 2 k.p.c., przy czym termin dwutygodniowy do złożenia przez wierzyciela wniosku o przyznanie tych kosztów liczony jest od dnia uprawomocnienia się postanowienia komornika ustalającego wysokość kosztów zabezpieczenia, poniesionych przez wierzyciela. Pogląd taki został już wyrażony w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz doktrynie (vide: wyrok SN z 9.05.2002 r., II CKN 639/00, LEX nr 55247 a także najnowsze orzecznictwo Sądu Najwyższego - uchwała z dnia 14.11.2013 r., III CZP 70/12, OSNC z. 4, poz. 46 z 2013 r. oraz Komentarz do art. 745 k.p.c., Zenon Knypl; Komentarz do art. 745 k.p.c., Dariusz Zawistowski LEX; Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, pod red. K. Piaseckiego, Wyd. C.H. Beck, Warszawa 2006; Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, pod red. M. Manowskiej, Lexis Nexis, tom 2, Warszawa 2011; Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, pod red. T. Erecińskiego, tom III, Warszawa 2012).

Wszelkiego rodzaju koszty procesu, stosownie do art. 109 § 1 k.p.c. winny być zgłoszone przed zamknięciem rozprawy. Zasada ta dotyczy także kosztów postępowania zabezpieczającego, pod warunkiem, że zostały one poniesione i prawomocnie ustalone przez organ egzekucyjny przed zakończeniem postępowania w sprawie. Natomiast w przypadku, gdy koszty te, tak jak w omawianej sprawie, powstały później, do określenia terminu na zgłoszenie wniosku, stosować należy, w drodze analogii, przepis art. 745 § 2 k.p.c.

Skoro zatem w rozpoznawanej sprawie postanowienie komornika ustalające wysokość kosztów uprawomocniło się z dniem 23 czerwca 2015 r., zaś wniosek uprawnionego wierzyciela złożony został w dniu 29 czerwca 2015 r., to zasadnie przyjął Sąd Rejonowy, że dochowano przewidzianego w art. 745 § 2 k.p.c. dwudniowego terminu do złożenia wniosku.

Na prawidłowość tego stwierdzenia nie ma wpływu regulacja zawarta w powołanym w zażaleniu art. 754¹ § 2 k.p.c. Skutek w postaci upadku zabezpieczenia przewidziany w art. 754¹ § 1 i 2 nie następuje bowiem w przypadku uzyskania przez uprawnionego orzeczenia nadającego się do wykonania, ale nieprawomocnego, np. zaopatrzonego w rygor natychmiastowej wykonalności (art. 333 i n., art. 477² k.p.c.) albo natychmiast wykonalnego z mocy prawa (art. 492 § 3

k.p.c.), nawet gdy uprawniony wystąpił do komornika z wnioskiem o wszczęcie egzekucji. Ponadto wbrew twierdzeniu skarżącej, na którym to oparta została argumentacja zażalenia upadek zabezpieczenia w niniejszej sprawie nie nastąpił w dniu 30 października 2014 r. Powyższa kwestia była zresztą przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie zarówno Sądu I jak i II instancji. Prawomocnym postanowieniem z dnia 26 maja 2015 r. Sąd Okręgowy oddalił zażalenie na postanowienie w przedmiocie oddalenia wniosku wskazując na brak spełnienie przesłanki warunkującej

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy oddalił zażalenie (na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.) i zasądził na rzecz powódki kwotę 150,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym (na podstawie art. 108 § 1 w zw. z art. 98 k.p.c. i § 6 pkt 3 i § 13 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 461).

SSO N. Pawłowska – Grzelczak SSO A. Woźniak SSO P. Baranowska

Sygn. akt VIII Gz 4/16

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)
4. (...)(...)